

«ЄЛАНЕЦЬКИЙ СТЕП» — єдиний степовий заповідник у Правобережній Україні. Знаходиться у Єланецькому та Новоодеському р-нах Миколаївській обл. Створений 1996. Підпорядкований Міністерству охорони навколишнього природного середовища України. Площа 1675,7 га. Куратор — Інститут ботаніки НАНУ. Розташований на акумулятивній рівнині Причорноморської низовини. Місцевість глибоко розчленована довгими і глибокими балками, тому територія заповідника охоплює значну частину яружно-балкової системи на правому березі р. Громоклія, у межах річки Південного Бугу та Інгулу. Заповідник розташований у геоструктурній області УЩ, однак граніти відслонюються частково на дні балок, а на них накладаються міоцен-пліоценові шари вапняків. Рештки цілинних степів збереглися тут як облямівка кам'янистих та крутосхилих ділянок балок Роза, Прусакова та Орлова, а зонально типові плакорні степи досі формуються на перелогах, що займають близько третини площі заповідника (510,3 га), і досягли вузьколистотонконогової стадії демутації (поновлення). Заповідник відзначається наявністю колекції тварин у спеціально облаштованому вольєрі (понад 60 га). У біогеографічному відношенні «Є. с.» розташований поблизу

південної межі Лісостепу і поширення острівних лісів, а також на межі різнотравно-типчаково-ковилових та типчаково-ковилових степів Понтійської провінції. На території заповідника переважають фітоценози з домінуванням костриці валіської, ковил волосистої, Лес-сінга та української, карагани кущової, чебрецю двовидного, деревію благородного та ін. Флора нараховує 492 види судинних рослин, з яких 22 занесені до Червоної книги України і 7 — до Європейського Червоного списку. Тваринний світ нараховує 153 види хребетних, серед яких найчисельнішими є птахи і ссавці; з них 19 належать до охоронних раритетів. Фауна безхребетних нараховує близько 1500 видів, серед яких 51 вид занесений до Червоної книги України і 8 видів — до Європейського Червоного списку. Унікальні біокомплекси і популяції видів рослин і тварин збереглися тут завдяки наявності відслонень кам'янистих порід на схилах балок. Наукові дослідження у заповіднику пов'язані з вивченням відновлювальних процесів у природних умовах та під впливом господарських втручань.

Рекомендована література

1. Ткаченко В. С., Сиротенко П. О. Вихідний стан рослинності «Єланецького степу» в системі фітоценологічного моніторингу // УБОЖ. 1989. Т. 56, № 6;
2. Воронова С. М. Особливості фіто- та флорорізноманіття природного заповідника «Єланецький степ» // Актуал. проблеми ботаніки та екології. Вип. 9: Мат. конф. молодих вчених-ботаніків (7–10 вересня 2004). Канів, 2004.

В. С. Ткаченко

Бібліографічний опис:

Єланецький степ / В. С. Ткаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17611>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).